

VHT
Vereniging Herwinning Textiel

Ministerie van I&W
t.a.v. Hare excellentie S. Van Veldhoven
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

Den Haag, 15 juli 2019

Ref. : VHT19-11
Betr. : **Branche luidt noodklok; Textielrecycling lijdt
onder toename vervuiling en verlies aan kwaliteit**

Geachte mevrouw van Veldhoven,

Namens het bestuur van de Vereniging Herwinning Textiel (VHT) en de gehele textielrecyclingketen vraag ik uw dringende aandacht voor het volgende. Nederland zamelt jaarlijks 75 miljoen kilo textiel in. De kwaliteit van het materiaal gaat echter hard achteruit.

Herzien inzamelmethodiek

Een van de belangrijkste oorzaken voor de kwaliteitsafname is het Nederlandse inzamelsysteem dat vervuiling in de hand werkt. De Nederlandse textielrecycling industrie wordt de laatste vier jaar namelijk, geconfronteerd met fors meer vervuiling tussen het Nederlands ingezameld textiel. Het vervuilingpercentage, dat voornamelijk bestaat uit huishoudelijk restafval, ligt nu tussen de 12,5% en 15%. Vier jaar geleden was dit nog 8%. Deze cijfers baseert de VHT op basis van een gemeenschappelijk uitgevoerd onderzoek met TÜV Rheinland naar de toename van restafval tussen het ingezameld textiel.

De VHT wijt de vervuilingstoename onder meer aan het gebruik van voornamelijk ondergrondse in plaats van bovengrondse inzamelcontainers. De keuze zorgt er namelijk voor dat geen handmatige selectie op locatie meer kan plaatsvinden maar enkel mechanische lossing zonder grove sortering. Hierdoor kan het textiel tijdens het legen van de container niet van niet-textiele afvalstromen worden ontdaan en achterblijven bij de desbetreffende gemeente. Een alternatieve manier van inzamelen, zoals gebruikelijk in andere Europese landen, is door middel van handmatige lossing. Hierbij wordt niet-textiel afval direct bij het ledigen van de textielcontainers verwijderd. Het vervuilingpercentage, bedraagt in deze landen, zoals Duitsland, al jaren rond de 8%.

De verontreinigingstoename in het Nederlands ingezameld textiel wordt ook versterkt door het gevoerde afvalbeleid van de gemeentes om huishoudens te laten betalen voor hun huishoudelijk restafval. De gemeentes conformeren zich naar de VANG-HHA (Huishoudelijk Afval) doelstelling; van 250 kilo naar 100 kilo restafval per inwoner per jaar en 75% scheiding van huishoudelijk afval in 2020. Een systeem zoals diftar, heeft een kwantitatieve focus waarbij de huishoudens betalen voor de hoeveelheid restafval. Dit leidt echter in de praktijk tot ontwijkingsgedrag, zeker in de verstedelijkte gebieden, waarbij burgers hun overschot aan restafval deponeren in de (ondergrondse) gratis textiel inzamelcontainers. Deze gemeentelijke focus op het terugbrengen van restafval, heeft dus rechtstreeks invloed op de kwaliteit van textielinzameling en andere kwetsbare recyclingstromen.

VHT
Vereniging Herwinning Textiel

De hoeveelheid restafval die de laatste vier jaar in toenemende mate wordt aangetroffen in het Nederlands ingezameld textiel geeft te denken. Het belemmert de circulaire textiel gedachte ernstig en doet het professionele textiel inzamel- en sorteerproces, waar Nederland in de EU bekend omstaat, geen goed. Het ingezamelde kwetsbare textiel is dermate verontreinigd dat het niet meer schoon te krijgen is waardoor hergebruik steeds vaker onmogelijk wordt. Een steeds groter gedeelte van de inzameling wordt, als gevolg van de toenemende verontreiniging, zodoende alsnog naar de Afvalverbrandingsinstallaties afgevoerd. Een pijnlijke constatering, gezien het feit dat de textielindustrie de tweede grootste milieuvuiler ter wereld is.

Kwaliteitsafname ingezameld goed

De kwaliteit ansich van ingezameld goed daalt ook. Kleding is steeds vaker een wegwerpproduct de zgn. Fast fashion., snelle wisseling van collecties tegen bodemprijzen die vaak goedkoop worden geproduceerd in lagelonenlanden en van een slechte kwaliteit zijn. Met als gevolg: steeds meer niet-herdraagbaar textiel, van lage kwaliteit, in de kledingbakken maar wel met een forse belasting voor het milieu.

De kwaliteitsafname wordt versterkt door de nieuwe scheidingsregel vanuit de overheid. Sinds enkele jaren wordt gecommuniceerd dat er ook versleten en kapot textiel in de textielcontainer mag worden gegooid. Dit heeft tot gevolg dat het waardevolle aandeel ingezameld herdraagbaar textiel is afgenomen, waardoor de waarde van het textiel sterk is gedaald.

Gemeentelijke aanbestedingen niet marktconform

De textielrecycling lijdt onder deze vervuilingstoename en kwaliteitsverslechtering. Hergebruik van draagbare kleding - de financiële kurk waar de sector op draait - is steeds minder mogelijk. Met als gevolg: een negatieve businesscase.

De negatieve spiraal wordt verder versterkt doordat textielinzamelaars gedwongen worden gemeenten fors te betalen om te mogen inzamelen. De gewonnen kostbare tenders komen, gezien de lagere kwaliteit, niet meer overeen met de geschatte waarde, ze zijn niet marktconform. Inzamelbedrijven zitten momenteel vast aan dure gemeentelijke contracten. Daarbij neemt de (vervuilings)reststroom naar afvalenergiecentrales toe, waardoor de bedrijven extra worden getroffen door de verhoogde afvalstoffenheffing (sinds 1 januari 2019 is ingevoerd).”

De Gemeenten of aanbestedende diensten eisen daarnaast steeds vaker de inzet van Sociale Werkvoorziening, wat resulteert in zeer hoge (additionele) kosten voor o.a. personeel, begeleiding, huisvesting en na-sortering. Sorteren is echt een ambacht. Laat je dat door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt doen, hoe nobel ook, dan heeft dat kwalitatieve gevolgen. Daar waar een sorteerder sorteert op 800 soorten, kan gesorteerd ingezameld materiaal zo terugvallen naar 100 soorten. De toegevoegde waarde van recyclingbedrijven binnen de Nederlandse circulaire economie is juist het dermate bewerken van afval dat leidt tot producthergebruik of het terugwinnen en produceren van secundaire grondstoffen. Dit levert materialen op waarvoor een afzetmarkt bestaat en die kunnen concurreren met primaire grondstoffen. Echter, een hoge kwaliteit van ingezamelde afvalstromen, (lees: bronscheiding) en verwerking is daarbij noodzakelijk om te komen hoogwaardige recycling.

De meeste inzamelcontracten staan momenteel al onder water en zijn verliesgevend. Als er niet wordt ingegrepen in de tarieven, condities en voorwaarden m.b.t. de acceptatiegrens van vervuild textiel zullen gemeenten en aanbestedende diensten bij nieuwe inzamelcontracten moeten gaan betalen om een duurzame inzameling en -verwerking van gescheiden ingezameld textiel te waarborgen.

Sturen op kwaliteit

Een deel van de kwaliteitssleutel ligt bij gemeenten. “Gemeenten moeten bij aanbestedingen meer focussen op de kwalitatieve sturing. Meer inzamelen maar ook zo schoonmogelijk dient het gemeentelijke devies te zijn. Textiel moet zo hoogwaardig mogelijk terug de keten in, daar is de circulaire textielketen bij gebaat. De VHT wil graag meedenken om de kwaliteit te verbeteren, een paar suggesties:

Inzameling

- Kies een kwalitatief inzamelsysteem. Neem geen ondergrondse containers die mechanisch worden gelegegd.
- Stuur bij aanbestedingen meer op kwaliteit dan op kwantiteit.
- Verbeter bij overheden en burgers de kennis over textielinzameling- en recycling.
- Weet als gemeente wat met het ingezamelde materiaal gebeurt. Monitor de verontreiniging, de sortering en de verwerking.
- Zoek naar nieuwe inzamelpunten, die inpandig, fijnmaziger en minder anoniem zijn.

Sortering/recycling

- Zorg voor een kwalitatief goede sortering in voldoende deelstromen.
- Experimenteer met verbeterkansen, zoals het drogen van vochtig textiel.
- Zorg met nieuwe recyclingtechnieken dat gebruikt textiel daadwerkelijk hoogwaardig wordt gerecycled.

Tot slot willen we méér textiel recyclen, dan moeten we een afzetmarkt voor het materiaal (ondersoorten) creëren. De VHT vindt dat de overheid, met behulp van producenten verantwoordelijkheid, een minimumpercentage gerecycled textiel in nieuw textiel moet vaststellen. Daarmee stimuleer je echt de hele circulaire textielketen.

Met vriendelijke groet,

Roderick Ferrari
Secretaris VHT